

Der er brug for en ny planlov, der decentraliserer i stedet for at køre dele af landet ud over kanten

BJØRN ALBINUS

DIREKTØR, CAND.MERC., ULFBORG

PER BOJE

PROFESSOR EMERITUS, DR.PHIL., ODENSE M

Regeringen ved, at den skal øge klimainsatsen, og at et af de mest effektive midler er at tage lavbundsjord ud af landbrugsdrift og omdanne dem til vådområder. Det fremmer samtidig biodiversiteten. Regeringen vil også rette op på det "skæve" Danmark, der hvor mange lavbundsjord ligger i tyndtbefolkede egne.

Men hvad nu, hvis nogle vil prioritere kortsigtet økonomisk gevinst og ønske at glemme klima- og miljøindsatsen? Hvem skal man så lytte til? Eksperterne, folketingspolitikere, byrådspolitikere, landmænd eller de lokale borgere?

Regeringen synes at glemme klimakampen, når kortsigtede økonomiske interesser står på spil. Ganske som de fleste borgmestre. Borgmestrene taler grønt, men handler sort, hvis grøn politik kommer på tværs af kortsigtede beskæftigelseshensyn. Og de lytter ikke til borgerne i tyndtbefolkede yderområder. Det "skæve" Danmark er ikke bare et spørgsmål om forskel i kommunernes gennemsnitlige velstand, men nok så afgørende et spørgsmål om tyndtbefolkede områders tab af indflydelse over egen udvikling.

Mange tyndtbefolkede udkantsområder føler sig med rette kørt over. Det gælder lokale fastboende og sommerhusejere uden lokal stemmeret. Kommunerne hjælpes på vej af en planlov, der giver dem frit spil til at ændre eksisterende lokalplaner og kommuneplaner. Der er ganske enkelt behov for en ny planlovgivning for at styrke lokaldemokratiet og til gavn for klima- og miljøindsatsen. Et enkelt langtfra enestående eksempel kan illustrere pointen.

I Holstebro Kommune under socialdemokratisk ledelse ønsker flertallet i byrådet at udlægge et lavbundsområde på 40 ha i kommunens fjerne sydvestlige hjørne til sommerhusbebyggelse. Det vil kræve yderligere grundvandssænkning og resultere i yderligere CO₂-udledning.

Det er imod eksperters anbefalinger, imod regeringens erklærede politik, og i øvrigt imod intentionerne i anden lovgivning (om skovbyggelinje, om afvanding og kystnærhedszone), og det er imod ønskerne fra lokale fastboende borgere, hvor 2/3 har skrevet under imod bebyggelsesplanerne, og 700 sommerhusbeboere har udtalt støtte til kommunens tidligere planer om at omdanne området til vådområde.

Området har hidtil været beskyttet mod udstykning af en lokalplan udarbejdet af et fremsynet sogneråd. Planen skabte ifølge faglitteraturen et af Danmarks smukkeste sommerhusområder, hvor lavbundsområdet åbner den eksisterende sommerhusbebyggelse mod hav og skov. Et bevaringsværdigt landskab ifølge regional og Holstebro Kommunes planlægning udformet i dialog med borgerne.

Lige indtil landmænd med jord i lavbundsområdet udbredte en falsk fortælling om lokalplanens historie, og byrådspolitikerne satte al anstændighed til side ved udsigten til flere turister i et sårbart område. Og med lidt kreativ bogføring vil landbruget kunne hævde, at det har taget lavbundsjord ud af drift for at mindske CO2-udslippet. At det omvendte er tilfældet, tager kommunen gerne på sin kappe.

Regeringen står med nogle ægte dilemmaer, når den skal øge klima- og miljøindsatsen og også rette op på det "skæve" Danmark. En løsning kunne være, at beboere, fastboende som sommerhusbeboere, fik afgørende indflydelse i forbindelse med ændring af lokalplaner, som de direkte er part i. Også mange byboere vil givet hilsen en sådan reform velkommen. En decentraliseringsreform af planlovgivningen med øget magt til involverede borgere kombineret med kvalitetssikring hos en regional eller national myndighed vil indebære en styrkelse i varetagelsen af miljøhensyn og klimatilpasning.

Fjerne byråd tænker alt for sort, og flertallet ser ikke behovet for at tage hensyn til vælgerne i et tyndtbefolket område. Planlægning rækker langt ud i fremtiden; derfor er planlægning så afgørende for de små lokalsamfunds udvikling. Vi ved, at retning mod det grønne ikke blot klares med de rigtige ord, men skal følges op af konkret politik, ned i detaljen.